

עפ"ג 27539/12/22 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ג 27539-12-22 פלוני נ' מדינת ישראל

בפני כבוד השופטת הבכירה, ברנט-אב"ד
כבוד השופט בורנשטיין
כבוד השופטת גרדשטיין פפקין
המערער פלוני
נגד
המשיבה מדינת ישראל

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום ברמלה (כבוד השופט הישארם אבו שחאדה) בת"פ 65282-02-19, מיום 22.11.2022 במסגרתו הורשע המערער על פי הודאתו בעבירות המופרטות בכתב האישום המתוקן אשר כולל ארבעה אישומים. באישום הראשון הורשע המערער בביצוע עבירה של אישומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין" או "החוק") וכן בעבירה של תקיפה סתם של בת זוג לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין יחד עם 379 לחוק. באישום השני הורשע המערער בביצוע עבירה של הפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין. באישום השלישי הורשע המערער בביצוע עבירה של אישומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין וכן בעבירה של תקיפה סתם של בת זוג לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין יחד עם סעיף 379 לחוק. באישום הרביעי הורשע המערער בביצוע עבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממש של בת זוג לפי סעיפים 380 ו-382(ג) לחוק העונשין.

על המערער נגזרו העונשים הבאים:

- א. 18 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו.
- ב. תשלום פיצוי למתלוננת בסך של 6,000 ₪.
- ג. קנס בסך של 4,000 ₪, או 10 ימי מאסר תמורתו.

הערעור מופנה כנגד רכיב המאסר בפועל.

עובדות כתב האישום

המערער והמתלוננת היו בקשר זוגי במשך כשנתיים במהלך השנים 2016-2018 ולהם ילדה משותפת ילידת יוני 2017 (להלן: "הקטינה"). המערער התגורר במועדים הרלוונטיים לכתב האישום בבית בתחומי העיר בת ים (להלן: "הבית").

על פי עובדות האישום ראשון, המתלוננת התגוררה בנפרד מהמערער, בבית אחר שמצוי בתחומי העיר רמלה (להלן: "בית המתלוננת"). ביום 20.2.2019 בשעה 9:00 הגיע המערער למגרש החנייה הסמוך לבית המתלוננת (להלן: "החנייה") על מנת לקחת את הקטינה וזאת בהתאם להסדרי השהות שנקבעו. בנסיבות האמורות, הגיעה המתלוננת לחנייה ברכבה בשעה 9:30 לערך, המערער ניגש אל המתלוננת בשעה שהוציאה את הקטינה מהרכב ושאל היכן הייתה. המתלוננת השיבה שאין זה עניינו והמערער דרש כי תיתן לו את הקטינה אולם המתלוננת סירבה. או אז, המערער הדף בחוזקה את עגלת הקטינה אל עבר רגלי המתלוננת וניסה לקחת מידיה את הקטינה. המתלוננת הסתובבה בגבה אל המערער והוא שאל את המתלוננת "הילדה שלי ישנה שם?". המתלוננת השיבה בחיוב ואז ירק המערער על שיערה של המתלוננת בעודו אומר: "אני נשבע לך בילדה הזאת, אני שוחט אותך או שאני אתאבד. קודם אני אשחט אותך ואתאבד".

על פי עובדות האישום שני, בהמשך לאמור באישום הראשון, שוחרר המערער ממעצרו במסגרת תיק מ"י 53174-02-19 בתנאים הכוללים, בין היתר, מעצר בית מלא בבית אביו שבתחומי טירת הכרמל (להלן: "מקום מעצר הבית"), בפיקוחו של אביו, וזאת מיום 21.2.2019 ועד ליום 24.2.2019. המערער יצא מבית המשפט ונסע לביתו ועד ליום 24.2.2019 כלל לא הגיע למקום מעצר הבית.

על פי עובדות האישום השלישי, ביום 13.2.2018 בשעה 22:00 לערך, שהו המערער והמתלוננת יחד בבית. בנסיבות האמורות, בעקבות ויכוח על הרדמת הקטינה, ביקשה המתלוננת מהמערער כי לא ירדים את הקטינה, ובתגובה ענה לה המערער "מה זה אל תרדים אותה, מה זה הדיבור הזה, למי את חושבת שאת מדברת".

מיד ובסמוך, סטר המערער למתלוננת בפניה, המתלוננת נחבטה ונפלה. המתלוננת החלה לצעוק והמערער סתם את פיה בידו והכה בראשה בידו השנייה. מיד לאחר מכן, קם המערער, נכנס למטבח, הביא משם סכין ואמר למתלוננת "אני אהרוג אותך". לאחר המתואר, הגיעה המתלוננת לתחנת המשטרה על מנת להגיש תלונה נגד המערער. המערער התקשר למתלוננת ומשנודע לו כי היא בתחנת המשטרה אמר לה "את עושה טעות, את תצטערי על זה".

על פי עובדות האישום רביעי, ביום 2.4.2018 בשעה 21:35 לערך, החל בבית ויכוח בין המערער למתלוננת על רקע רצונה של המתלוננת לעזוב את הבית. המערער, אשר היה תחת השפעת אלכוהול, דחף את המתלוננת לעבר הקיר. כתוצאה ממעשיו של המערער, נגרם למתלוננת חתך מדמם במצחה.

תסקירי שירות המבחן

התקבלו חמישה תסקירים לעונש מטעם שירות המבחן מהם עולה שהמערער בן 47 שנים, גרוש ואב לילדה אחת, כבת ארבע שנים. המערער נעדר מגורים קבוע ומתגורר באופן זמני אצל מכריו. המערער מסר כי לאורך השנים עבד כמוכר בשוק ובהמשך עבד באגף התברואה בעיריית תל אביב. לדבריו, בעקבות עונש מאסר שריצה בשנת 2020 הושעה ממקום עבודתו, אך בעקבות הליך משפטי שהתנהל מול עיריית תל אביב בבית המשפט המחוזי בתל אביב הותר לו לחזור לעבודה.

למערער עבר פלילי בעבירות אלימות, לרבות בעבירות אלימות כלפי בנות זוג שונות, והוא ריצה בעבר עונשי מאסר בפועל. המערער נהג להשתמש בעבר בסמים קלים ובסמים קשים. שירות המבחן ערך בדיקות שתן למערער, שנמצאו נקיות.

התרשמותו של שירות המבחן מהמערער הייתה שהמערער מתקשה בוויסות עצמי בזמני דחק ומשבר ובעת שחש תסכול ודחייה מצד האחר. במהלך תקופת המעקב שולב המערער בשלוש מסגרות שונות לטיפול במניעת אלימות במשפחה, "אור הנר" "בית נועם" וקבוצה טיפולית למניעת אלימות מטעם שירות המבחן.

בסופו של יום, ההתרשמות הכללית של הגורמים המטפלים הייתה שהמערער מתקשה לקבל אחריות על מעשיו, מחזיק בעמדות נוקשות, עסוק באופן תמידי בקונפליקט המתמשך שלו מול המתלוננת סביב נושא הסדרי השהות שלו עם הקטינה, המתלוננת ממשיכה להביע חשש ממנו והיא ובן זוגה הנוכחי אף הגישו תלונה נגד המערער בשל אירוע אלימות בו נקט המערער כלפי בן זוגה החדש. בתסקיר האחרון ציין שירות המבחן כי המערער חוזר ומבקש סיוע משירות המבחן, אולם פועל בהסתרה מול השירות אודות מצב הדברים עם המתלוננת, מרוכז בעמדה קורבנית ומתקשה להתייחס להתנהגותו האלימה והסיכון בו הוא מצוי. שירות המבחן שקל לבוא בהמלצה סופית ולהימנע מהמלצה טיפולית, שכן עלה ספק רב באשר ליכולת של מסגרות טיפול בקהילה להפחית הסיכון במצבו. עם זאת, מאחר והמערער ביטא הבנה לכך שהוא זקוק לסיוע בהסדרת הדברים מול המתלוננת ולמען בתו, והגיע למפגשים בשירות המבחן, סבר שירות המבחן שדחייה של חודשים תאפשר לפעול בסיוע גורמי הרווחה לסייע ולקדם את המערער ולהפחית את הסיכון במצבו.

הצהרת נפגעת העבירה

המתלוננת הגישה הצהרת נפגעת עבירה ובה טענה שהמערער הוא בעיניה אדם אלים, מסוכן ולא צפוי והיא מפחדת ממנו. עוד הבהירה שמערכת היחסים בינה לבין המערער כללה אלימות מילולית, השפלות, איומים ואף אלימות פיזית. המתלוננת אמרה שהיא עזבה את המערער כדי שהבת שלהם לא תהיה חשופה לאלימות ואין שום שיפור מצדו של המערער ביחס אליה ולקטינה. כמו כן הוסיפה שמאז אותו אירוע שבו המערער חבט בה ונגרם לה דימום במצח, היא לא ישנה טוב בלילות ומתעוררת מסיוטים.

גזר הדין של בית משפט קמא

בית משפט קמא הפנה למדיניות הענישה הנוהגת בעבירות של אלימות במשפחה, לקח בחשבון את מידת הנזק ואת מידת האשם. אשר למידת הנזק, נגרם למתלוננת חתך מדמם במצחה לאחר שהמערער דחף אותה לעבר הקיר, דבר המהווה שיקול לחומרה, מידת האשם גבוהה לנוכח ריבוי האישומים, העובדה שהאלימות לוותה באיומים כלפי המתלוננת על כך שהוא "ישחט אותה", איומים באמצעות סכין "שיהרוג אותה" ואיומים להניא את המתלוננת מלבקש את עזרת הרשויות. בנוסף, המערער הפר מעצר הבית שבו הושם לאחר ועקב אירוע אלימות כלפי המתלוננת, כאשר כל מטרת השחרור למעצר בית הייתה להפחית מהמסוכנות שלו כלפי המתלוננת. בית משפט קמא קבע כי יש לראות בארבעת האישומים אירוע אחד לעניין קביעת מתחם העונש ההולם, וזאת בשל הזיקה ההדוקה ביניהם. נקבע כי מתחם העונש ההולם למכלול העבירות והאירועים המתוארים בכתב האישום נע בין 10 ל-30 חודשי מאסר בפועל, וזאת בצירוף פיצוי למתלוננת וקנס כספי.

במסגרת קביעת העונש המתאים בתוך מתחם העונש ההולם שקל בית משפט קמא לקולה את הודאתו של המערער בכתב האישום המתוקן, החיסכון בזמן שיפוטי ואת העובדה כי עדות המתלוננת בבית המשפט נחסכה ממנה. לחומרה שקל בית משפט קמא את עברו הפלילי של המערער. למערער 11 הרשעות קודמות, ארבע מתוכן הן בגין אלימות נגד בנות זוג (מהשנים 2002, 2006, 2011, 2020). הודגש כי עברו הפלילי הספציפי של המערער בתחום האלימות כלפי בנות זוג הוא נתון משמעותי לחומרה. כן צוין כי שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית.

נימוקי הערעור

נטען כי בית משפט קמא טעה בכך שהתעלם מהזמן הרב שחלף מאז ביצוע העבירות ועד למועד מתן גזר הדין (למעלה מ-4 שנים). חלוף זמן כה רב מבלי שהמערער הורשע בעבירות נוספות די היה בו כדי שבית משפט קמא יימנע מלשלוח את המערער למאסר מאחורי סורג וברח ולתקופה ארוכה של 18 חודשים. כן נטען כי משך הזמן הרב שחלף הקהה את חומרתן היחסיות של העבירות שבהן הורשע המערער, לא ניתן משקל מספיק להודאת המערער ולעובדה שעניין הסדרי השהות הוסדר.

ב"כ המערער הדגיש את יוזמתו ורצונו של המערער להיקלט במסגרות של טיפול ושיקום, וטען כי כישלונם של המערער להתמיד במסגרות אלה אינו צריך כשלעצמו להביא לגזירת עונש של מאסר בפועל כה ממושך.

עונש המאסר בפועל יגרום לאובדן מקום העבודה של המערער במחלקת התברואה של עיריית תל אביב, ולכך שיתקשה בעתיד, בגילו, למצוא מקום עבודה. מקום העבודה הנוכחי מאפשר למערער להתקיים ולעמוד בתשלום המזונות וההוצאות הכרוכות בגידול בתו.

בפסקי הדין שעליהם הסתמך בית משפט קמא נגזרו עונשים מתונים יותר, חרף העובדה שבאותם מקרים לא חלף זמן כה רב מאז ביצוע העבירות.

בית משפט קמא טעה כשלא נעתר להמלצתו של שירות המבחן מיום 18.9.22 לקבל ארכה נוספת בת חודשיים כדי להמשיך ולעקוב אחר עניינו של המערער. לא נמצאה כל הנמקה לדחיית בקשתו של שירות המבחן, זולת רצונו המשווע של בית המשפט לסיים את הטיפול בתיק. דחיית הבקשה פוגעת אנושות ביכולתו של המערער לשקם את מערכת היחסים סביב נושא הסדרי הראייה של בתו.

המערער סיים לאחרונה קורס של מספר חודשים בשירות המבחן וטיפול קבוצתי והוא מקבל עכשיו טיפול פרטני בשירות המבחן.

עוד נטען כי חלפו ארבע וחצי שנים ממועד ביצוע העבירות ולאור חלוף הזמן יש להשית על המערער עונש מתון יותר בדמות עבודות שירות.

לאור כל האמור התבקש בית המשפט להקל בעונשו של המערער, לחלופין, להחזיר את הדין לבית משפט קמא לשם קבלת המלצתו של שירות המבחן.

דין והכרעה:

בע"פ 375/22 מדינת ישראל נ' בסל נפסק על ידי בית המשפט העליון כהאי ליסנא:

"בית משפט זה עמד, לא פעם ולא פעמיים, על מדיניות הענישה המחמירה שיש לנקוט בעבירות אלימות מסוג זה. כפי שציינתי במקרה אחר:

"כפי שהודגש לא אחת, יש לנקוט במדיניות ענישה מחמירה ומרתיעה כלפי עבירות אלימות במשפחה - ואלימות בין בני זוג בפרט - על מנת למגר תופעה נפסדת זו. זאת, בין היתר לנוכח הקושי הקיים לעיתים בחשיפת עבירות אלו, המבוצעות בהסתר מאחורי מפתן הדלת; הפגיעה הקשה שהן מסבות לתחושת הביטחון של בני המשפחה - וקורבנות המעשים בפרט; והחשש מהסלמת המעשים באופן העלול אף לסכן את חיי בני המשפחה, ובהם בת זוגו של התוקף..." (רע"פ 340/21 מסרי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 [פורסם בנבו] (28.1.2021); ראו גם: רע"פ 7846/21 אגבאריה נ' מדינת ישראל, פסקה 10 [פורסם בנבו] (16.11.2021); ע"פ 4221/13 ואנונו נ' מדינת ישראל, פסקה 12 [פורסם בנבו] (26.3.2015); ע"פ 3011/17 מכלוף פרץ נ' מדינת ישראל, פסקה 14 [פורסם בנבו] (31.1.2019); ע"פ 966/15 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 15 [פורסם בנבו] (23.12.2015)).

מתאימות לענייננו גם קביעותיו של השופט א' שטיין במקרה אחר: "הביטוי 'אלימות בין בני זוג' איננו משקף נאמנה את המציאות העגומה שמאחוריו. המדובר הוא, על פי רוב, במעשי אלימות של גברים בנשותיהם אשר נעשים בין כתלי הבית או בסביבה פרטית אחרת באין רואה, באין מפריע, ובאין שומע - או באין מי שרוצה לשמוע; [...] בגינוי ובהוקעה של מבצעי עבירות אלה אין די; את הגינוי וההוקעה כאמור יש לגבות על ידי הטלת עונשים הולמים ומרתיעים על בני הזוג האלימים" (ע"פ 241/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 34 [פורסם בנבו] (16.7.2019)).

על בית המשפט להוסיף ולפעול כמיטב יכולתו במאמציו למיגור תופעה קשה זו - כך במישור הרתעת העברייני עצמו, וכן במישור הרתעת הרבים. בגדר זאת, אל לקביעות הנוקבות הנכללות בפסיקת בית משפט זה שחלקן אוזכרו לעיל, להיוותר בגדר רטוריקה בלבד".

ומן הכלל אל הפרט- לחובת המערער 11 הרשעות קודמות והוא ריצה ארבעה מאסרים.

בין הרשעותיו הקודמות של המערער חמש הרשעות בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש - בן זוג, עבירה לפי סעיף 382(ג) לחוק העונשין וכן ריבוי הרשעות בעבירות אלימות.

המערער לא רק שתקף את בת זוגו מספר פעמים, אלא שעה שבית המשפט שחררו למעצר בית, הוא לא טרח לפקוד את מקום מעצר הבית.

הימשכות ההליכים הנטענת בתיק רובצת בעיקרה לפתחו של המערער אשר החליף את באי כוחו מספר פעמים ובכל

פעם עתרו אלה לדחיית הדיונים לצורך לימוד החומר.

בית משפט קמא קבע מתחם ענישה הנע בין 10 ל - 30 חודשי מאסר והשית על המערער עונש מתחת לחלקו האמצעי של המתחם.

כלל הוא כי ערכאת הערעור לא תתערב בחומרת העונש שהטילה הערכאה הדיונית, אלא במקרים שבהם העונש סוטה באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנוהגת, או כאשר נפלה טעות מהותית בגזר-הדין (ראו: ע"פ 1126/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פס' 27 (23.11.2021); ע"פ 3159/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פס' 12 (21.3.2018); ע"פ 2331/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פס' 36 (13.10.2015)).

לא זו בלבד שהמקרה שלפנינו אינו בא בגדר החריגים אלא שאנו סבורים שבהתחשב בעברו הפלילי של המערער, באלימות שנקט כלפי המתלוננת, בזלזול שהפגין כלפי החלטות בית המשפט ששחררו למעצר בית - בית המשפט נקט עם המערער מידה של רחמים. לכל אלו נוסיף גם את העובדה שהמערער ריצה עונש של 8 חודשי מאסר בשנת 2020 לאחר שהורשע בתקיפה הגורמת חבלה של ממש- בן זוג.

אשר לבקשה להפנות לתסקיר נוסף - נזכיר שבית משפט קמא דחה הבקשה לתסקיר נוסף ואנו סבורים כי בצדק עשה כן, לאור ריבוי התסקירים והיכולת לקבל האינפורמציה מבא כוחו. בעניין זה נפנה גם לדבריו של כבוד השופט עמית בבש"פ 9037/22 **מדינת ישראל נ' יוחנן הרשלג** (4.1.2023) : "כמתואר לעיל, בעניינו של המשיב ניתנו ארבעה תסקירי שירות מבחן. אך לאחרונה עמדתי על העומס הרב המוטל על שירות המבחן (בש"פ 7892/22 סולטנה נ' מדינת ישראל (28.11.2022)). לטעמי, כל עוד שירות המבחן נמצא במצוקת כוח אדם, רק מקרים חריגים מצדיקים הפנייה חוזרת ונשנית לקבלת תסקירים משלימים".

לנוכח כלל המפורט מעלה, הערעור נדחה.

ניתן היום, י"ב אדר תשפ"ג, 05 מרץ 2023, במעמד המערער
וב"כ עו"ד רובינשטיין וב"כ המשיבה עו"ד מיטל אילן.

צביה גרדשטיין פפקין,
שופטת

שמואל בורנשטיין, שופט

מיכל ברנט, שופטת בכירה